

ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ

ИЗВЕШТАЈ О ОЦЕНИ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

-обавезна садржина- свака рубрика мора бити попуњена

(сви подаци уписују се у одговарајућу рубрику, а назив и место рубрике не могу се мењати или изоставити)

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ
1. Датум и орган који је именовao комисију: Наставно-научно веће Филозофског факултета у Новом Саду, 11.09.2020. године   2. Састав комисије са знаком имена и презимена сваког члана, звања, назива уже научне области за коју је изабран у звање, датума избора у звање и назив факултета, установе у којој је члан комисије запослен: др Никола Таталовић, доцент за ужу научну област Филозофске науке, 1.11.2018., Филозофски факултет, Нови Сад (председник комисије)   др Радомир Виденовић, редовни професор у пензији за ужу научну област Филозофске науке, 1.04.2013., Филозофски факултет, Ниш (члан комисије)   др Жељко Калуђеровић, редовни професор за ужу научну област Филозофске науке, 29.10.2018., Филозофски факултет, Нови Сад (ментор)
II ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ
1. Име, име једног родитеља, презиме: Александар (Миле) Пешић   2. Датум рођења, општина, држава: 30.06.1988., Врање, Србија   3. Назив факултета, назив студијског програма дипломских академских студија – мастер и стечени стручни назив: Филозофски факултет Универзитета у Новом Саду Филозофија, Дипломске академске студије – мастер Мастер професор филозофије   4. Година уписа на докторске студије и назив студијског програма докторских студија Година уписа: 2013. Докторске студије: Филозофија   5. Назив факултета, назив магистарске тезе, научна област и датум одбране: /
6. Научна област из које је стечено академско звање магистра наука: /
III НАСЛОВ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:
<i>Лепо и добро у Платоновој филозофији</i>

IV ПРЕГЛЕД ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:

Дисертација под називом *Лепо и добро у Платоновој филозофији* кандидата Александра Пешића обимом обухвата 283 странице (411 фуснота, 160 библиографских јединица)

Дисертација се састоји од насловне стране, кључне документације, садржаја, извода на српском и енглеском језику, посебних поглавља и литературе. Дисертација не садржи илустрације, графиконе и табеле.

Дисертација је подељена на пет поглавља: 1. *Увод* (стр. 10-42); 2. *Лепо и добро* (стр. 18-119); 3. *Лепо у Платоновој филозофији* (стр. 120-199); 4. *Добро у Платоновој филозофији* (стр. 200-267); 5. *Завршно разматрање* (стр. 268-273).

Друго, треће и четврто поглавље дисертације подељени су на потпоглавља. Друго поглавље дисертације обухвата два потпоглавља: 2.1 *Термини, начин употребе и проблеми у превођењу* (стр. 18-42), 2.2 *Историјски развој доброг и лепог* (стр. 43-119). Треће поглавље дисертације обухвата четири потпоглавља: 3.1. *Незавишена дефиниција о лепом у Хипији* већем (стр. 120-140), 3.2. *Лепота и Ерос у Гозби* (стр. 141-169), 3.3. *Физичка и Идејна лепота у Федру* (стр. 170-188), 3.4. *Кратке црте о лепом у Протагори, Филебу и Тимају* (стр. 189-199). Четврто поглавље дисертације обухвата три потпоглавља: 4.1. *Од правде ка добру у Платоновој Држави* (стр. 200-215), 4.2, *Добро као једно у Филебу* (стр. 225-249), *Демијург и Идеја Дорбог у Тимају* (стр. 250-268).

Сва поглавља и потпоглавља додатно су подељена на мање целине.

1. Увод.

Прво поглавље дисертације представља њен тематски оквир, као и почетно развијање тезе коју кандидат заступа. Кандидат у *Уводу* назначавача правац који ће бити обавезујући за даља поглавља која ће преузети задатак темељног провођења овде истакнуте тезе докторске дисертације, тезе да су појмови лепог и доброг унутар Платонове филозофије у нераскидивој вези, те да се једино преко разумевања њиховог јединства може захватити целина Платонове мисли. Кандидат излагање тезе докторске дисертације у уводном поглављу поставља кроз разматрање низа проблема као и интерпретативних позиција са којим је нужно претходно се суочити како би се уопште изборили за одговарајући приступ проблему односа лепог и доброг као темељних појмова Платонове филозофије.

2. Лепо и добро

У другом поглављу кандидат проводи почетно развијање тезе дисертације разматрањем самог проблемског оквира унутар којег се налазе Платонов појмови доброг и лепог настојећи да дати проблемски простор диференцира кроз филолошко и историјско-филозофско разматрање речи/појмова *καλός* и *ἀγαθός*. Датим кандидат обезбеђује два суштинска момента за даље кретање анализа у дисертацији уз истовремено потврђивање и разрађивање тезе дисертације изнете у претходном поглављу - *Уводу*. Прво, омогућава даљим анализама Платонових појмова доброг и лепог, проведеним у преосталим поглављима дисертације, да исте покажу унутар како мито-поетске тако и филозофске традиције којој сам Платон припада, тј. омогућава утврђивање сличности са датом традицијом. Друго, и за дисертацију важније, кандидат овим почетним филолошким и историјско-филозофским анализама обезбеђује и услов могућности да се Платоново разумевање појмова лепог и доброг покаже и у разлици спрам традиције којој Платон нужно припада, тј. кандидат указује на специфичност и несводивост, односно на новум Платоновог разумевања појмова доброг и лепог у њиховом нераскидивом јединству.

3. Лепо у Платоновој филозофији

Треће поглавље дисертације директно тематизује проблем и смисао лепог унутар целине Платонове филозофије. Експликацију целине Платоновог промишљања лепог кандидат проводи кроз темелјну интерпретацију Платонових дијалога. Приказивање дате целине

смисла Платоновог промишљања лепог кандидат проводи кроз два правца анализе. Првог правца, унутар којег тематизује Платоново разумевање лепог у дијалозима *Хипија већи*, *Гозба* и *Федар* а све како би испитао Платонове конкретне ставове у расправама чија је експлицитна тематика само лепо, уважавајући при томе како разлику у периодима настанка датих дијалога, тако и специфичност и конкретност дијалогских ситуација, те тиме кандидат указује на јединство Платоновог промишљања лепог уз истовремено уважавање несводивости дијалогских ситуација унутар којих се лепо експлицира. И другог правца унутар којег кандидат разматра даља Платонова промишљања лепог у дијалозима *Горгија*, *Федар* и *Тимај*, а све како би указао на начин на који Платон тематизује појам лепог и унутар оних дијалога чија експлицитна тема није лепо, са циљем да покаже да је лепо појам који прижима целину Платонове филозофије чак и онда када он није преузет као непосредно тематизован проблем.

4. Добро у Платоновој филозофији

Четврто поглавље дисертације представља конкретизацију и стриктно провођење почетник анализа изнетих у другом поглављу *Лепо и добро* али сада у погледу на проблем одређења доброг у Платоновом мишљењу. У ту сврху кандидат у овом поглављу дисертације проведе интегралну интерпретацију појма доброг код Платона тумачећи дијалоге *Државу*, *Филеб* и *Тимај*. Полезећи од тезе да ови дијалози омогућавају разумевање Платонове јединствене теорије добра, кандидат даје тезу доказује детаљним анализама оних места датих дијалога која експлицитно говоре о добру уз истовремено уважавање ширег оквира дијалога, као и специфичности дијалогских ситуација. У погледу на претходно речено, кандидат анализама унутар овога поглавља дисертације успоставља јединство Платоновог промишљања добра, и то конкретно јединство следећа три момента: Идеје доброг у дијалогу *Држава*, доброг као Једног у дијалогу *Филеб*, и нераскидиве везе доброг и Демијурга у дијалогу *Тимај*.

5. Завршно разматрање

Пето поглавље дисертације посвећено је закључним разматрањима унутар који кандидат још једном, након проведених детаљних анализа у претходним поглављима, настоји да истакне нераздвајно јединство појмова лепог и доброг унутар Платонове филозофије, односно да сабере све претходно речено како би до краја указао на оправданост тезе дисертације, начин њеног провођења, те значај разумевања јединства појмова лепог и доброг како за Платонову филозофију, тако и за целину повести филозофије која је недвосмислено одређена Платоновом филозофијом.

V ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:

1. Увод

Прво поглавље дисертације има функцију представљања теме и тезе дисертације. Кандидат је тему недвосмислено представио детаљним разматрањем свих кључних појмова најављених насловом дисертације, као и назначаванем међусобних веза идеја изражених овим појмовима. Након експлицирања теме, кандидат је тезу дисертације представио прецизно и недвосмислено - постављајући властиту тезу у проблемски оквир унутар којег ће се кретати њено даље развијање, те разматрањем релевантних интерпретативних позиција са којима је нужно ступити у дијалог како би се ситуирала властита теза, тј. интерпретативна позиција. Поглавље је написано уз поштовање свих академских узуса и правила.

2. Лепо и добро

Друго поглавље дисертације има за циљ изграђивање услова могућности прилаза интерпретацији Платонових појмова добро и лепо у њиховом јединству. У ту сврху кандидат проводи филолошку и историјског-филозофску анализу речи/појмова $\kappa\alpha\lambda\acute{o}\varsigma$ и $\acute{\alpha}\gamma\alpha\theta\acute{o}\varsigma$ унутар мито-поетске и филозофске традиције којој Платон припада и која га темељно одређује. Као прво, кандидат полемише о самој терминолошкој разлици $\kappa\alpha\lambda\acute{o}\varsigma$ - $\acute{\alpha}\gamma\alpha\theta\acute{o}\varsigma$. Потом кандидат разматра разумевање лепог и доброг унутар мито-поетске традиције, тј. проводи темељну анализу праваца значења речи добро и лепо код Хомера и Хесиода. Да би потом у пратио анализама даљи развој разумевања доброг и лепог код Пиндара и Сапфо. Претходним детаљним анализама кандидат указује на могуће правце утицаја

мито-поетског разумевања лепог на филозофско разумевање истих. Тиме је кандидат успешно показао да је једино унутар ширег културног оквира могуће захватити чисто филозофско разумевање добро и лепог, а самим тим и Платоново примишљање јединства ова два појма. Назначену везу мито-поетског и филозофског разумевања лепо и доброг кантитад потом успешно разрађује путем детаљне анализе појмова лепог и доброг унутар Питагориног и питагорејског учења, Хераклитове мисли, као и код Платоновог савременика Ксенофота. Тиме кандидат успешно постиже две ствари. Прво, успоставља претходно поменути везу између пре-филозофског и филозофског разумевања лепог и добра. Друго, недвосмислено истиче основне црте филозофског разумевања лепог и добра које непосредно утиче на само Платоново разумевање ових појмова. На тај начин кључни проблем рада задобија адекватну теоријску обраду која узима у обзир повесни хоризонт унутар којег се креће Платоново мисао о лепом и добру. Поглавље је написано уз поштовање свих академских узуса и правила.

3. Лепо у Платоновој филозофији

Треће поглавље дисертације директно тематизује Платонову мисао о лепом. Кандидат се сходно самој ствари одлучио да анализу Платоновог одређења лепог проведе како на оним дијалозима унутар који је питање лепог централно, тако и преко оних дијалога где дато питање иако није у самом средишту представља одлучујуће место за разумевање целине Платонове теорије о лепом, а самим тим и целине његовог мишљења. Унутар првог правца анализе Платонових дијалога, дијалога који експлицитно тематизују проблем лепог, кандидат проводи минуциозну анализу *Хиније већег*, *Гозбе* и *Федра*, показујући да Платоново мишљење испоставља захтев да се лепота разуме у њеном универзалном значењу. Кандидатове анализе успешно прате дијалектичко мноштво одређења лепог у *Хинији већем*, да би потом прешле на детаљно експлицирање шест ступњева лепог у *Гозби*, и коначно на расправу о физичкој и идејној лепоти у дијалогу *Федар*. Следећи други правац анализе Платонових дијалога, дијалога у чијем средишту није експлицитно постављен проблем лепог, кандидат проводи умешну анализу дијалога *Горгија* који истиче везу лепог и корисног, да би потом прешао на тумачење односа доброг, лепог и мере у дијалогу *Филеб*, а све како би јединство Платоновог разумевања лепог довршио вешто проведеном анализом везе комички лепог и доброг у Платоновом *Тимају*. Претходним кандидат недвосмислено успоставља јединство Платонове мисли о лепом ненарушавајући при томе сву специфичност дијалогских ситуација унутар којих се јавља проблем лепог. Поглавље је написано уз поштовање свих академских узуса и правила.

4. Добро у Платоновој филозофији

У четвртом поглављу дисертације кандидат конкретизује основне поставке Платоновог разумевања доброг и то преко анализе кључних дијалога за дати појам, наиме дијалога *Државе*, *Филеба* и *Тимаја*. Кандидат успешно и недвосмислено показује преко конкретне анализе наведених дијалога али и њихове везе са остатком Платоновог дела да је не само могућа јединствена теорија добра, већ и да је дато јединство Платоновог разумевања добра одлучујуће за разумевање како односа лепог и доброг, тако и целине Платонове филозофије. Кандидат проводи детаљну анализу Платонове поставке о Идеји добра у дијалогу *Држава* која је највиши принцип и битак свег бића, и која даје не само да ствари јесу и да јесту оно шта јесу, већ омогућава јединство спознаје и онога спознајом спознатог. Проведећи претходно речено кандидат нуди вешто тумачење међусобне повезаности Платоновог „поређења са линијом“, „поређења са Сунцем“ и тзв. „мита о пећини“. Кандидат потом успешно спроводи анализу дијалога *Филеб* а све у погледу на питање односа измешу добра и душе која по природи тежи добру. У коначном, анализе јединственог појма добра код Платона кандидат успешно довршава анализом дијалога *Тимај* где је централна тема космичко добро али и његова веза са лепим. Поглавље је написано уз поштовање свих академских узуса и правила.

5. Завршно разматрање

Пето и закључно поглавље дисертације посвећено је обједињавању анализа проведених у претходним деловима дисертације чиме се додатно потврђују успешно проведене анализе односа лепог и доброг у Платоновој филозофији. Резимирајући резултате истраживања кандидат недвосмислено указује на јединство Платоновог мишљења добро и лепог, чиме још једном, у малом, у потпуности оправдава тезу дисертације онако како је она постављена у уводном поглављу. Поглавље је написано уз поштовање свих академских узуса и правила.

VI СПИСАК НАУЧНИХ И СТРУЧНИХ РАДОВА КОЈИ СУ ОБЈАВЉЕНИ ИЛИ ПРИХВАЋЕНИ ЗА ОБЈАВЉИВАЊЕ НА ОСНОВУ РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА У ОКВИРУ РАДА НА ДОКТОРСКОЈ ДИСЕРТАЦИЈИ

Пешић, А.(2017). Одређење лепог у Платоновој филозофији. Годишњак Педагошког факултета у Врању, 8, 1, 51-62. (UDK: 111.852); (UDK: 141.131); (UDK: (177.61(38))); (COBISS.SR-ID 221686284);

Пешић, А.(2018). Од правде ка добру у Платоновој „Држави“. Годишњак Педагошког факултета у Врању, 9-1, 23-34. (UDK: 141.131); (UDK:111.84); (ISSN: 1820-3396); (ISSN: 2466-3905); (COBISS.SR-ID 221686284);

Пешић, А. (2015). Аврам и вера у „Страху и дрхтању“. Годишњак Учитељског факултета у Врању, 6, 27-40. (UDK: 165.74); (ISSN: 0354-5997); (ISSN: 1820-3396); (COBISS.SR-ID 174488844);

Пешић, А. (2016). Фајерабенд и „Против методе“. У: Димитријевић, Б. – Ћигић, Г. (уред.) (2016) Друштвене науке и савремени свет. Зборник радова I, НИСУН 5, Ниш, 77-89. (UDK:165:1 Fajerabend P.); (UDK: 821.112.2(436).09-83); (ISBN: 978-86-7379-429-7);

Пешић, А.(2017). Три основне идеје у Поперовој „Логици научног открића“. У: Ћигић, Г. (уред.) (2017) Друштвене науке пред изазовима савременог друштва. Зборник радова I, НИСУН 6, Ниш, 69-79. (UDK: 167/168 Poper K. R.); (ISBN: 978-86-7379-466-2); (COBISS.SR-ID 251938828)

VII ЗАКЉУЧЦИ ОДНОСНО РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА

Кандидат Александар Пешић у својој дисертацији *Лепо и добро у Платоновој филозофији* детаљно разматра све кључне појмове који се налазе у наслову дисертације. Кроз филолошку и историјску анализу лепог и доброг, унутар мито-поетске и филозофске традиције долази се до закључка да су ови појмови заузимали јако важну улогу не само код Платона већ и код његових претходника. Аутор закључује да појмови добро и лепо унутар Платонове филозофије стоје у нераскидивом односу и да се само преко разумевања њиховог јединства може захватити целина Платонове мисли. Може се рећи да резултати ауторовог истраживања теме омогућавају дубље сагледавање темељних појмова лепог и доброг у Платоновој филозофији, њиховог међусобног односа и њиховог развика кроз историју све од Хомера па до Платона.

VIII ОЦЕНА НАЧИНА ПРИКАЗА И ТУМАЧЕЊА РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА

Кандидат Александар Пешић је на примерен начин приказао и протумачио резултате свог истраживања лепог и доброг у Платоновој филозофији. Он је већ у уводу јасно назначио тезу да су појмови лепо и добро унутар Платонове филозофије нераскидиви и ову тезу разговетно оправдава од почетка па све до краја дисертације. Приликом реализације свог циља кандидат успешно примењује херменеутичку анализу текстова и идеја аутора релевантних за дисертацију (Хомер, Хесиод, Сапфо, Пиндар, Питагора, Хераклит, Ксенофонт Платон, Демос, Татаркијевич, Граси, Гадамер и други). Помоћу анализе садржаја конкретно се идентификују централни проблеми, а компаративном анализом успешно се утврђују сличности и разлике у употреби и значају истих или сличних појмова у различитим дијалозима и текстовима. Узимајући у обзир начин на који је кандидат спровео своју аргументацију на основу литературе коју је проучио у сврху истраживања комплексне теме, може се рећи да је кандидат не само на коректан, већ и на узоран начин спровео истраживање теме и приказао њен резултат.

IX КОНАЧНА ОЦЕНА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:

Експлицитно навести да ли дисертација јесте или није написана у складу са наведеним образложењем, као и да ли она садржи или не садржи све битне елементе. Дати јасне, прецизне и концизне одговоре на 3. и 4. питање:

1. Да ли је дисертација написана у складу са образложењем наведеним у пријави теме: **ДА**

2. Да ли дисертација садржи све битне елементе: **ДА**

3. По чему је дисертација оригиналан допринос науци:

Докторска дисертација *Лепо и добро у Платоновој филозофији* кандидата Александра Пешића оригиналан је допринос науци из више разлога: резултати дисертације осавремењују Платонову филозофију и нуде разјашњење његових схватања о добром и лепом, затим резултати ових истраживања би могли да нађу примену у даљим проучавањима о Платоновој филозофији, а осветљавање појмова доброг и лепог кроз филозофску призму би могли да имају васпитно-образовни значај у одгајању будућих нараштаја. Из разлога што се у дисертацији укрштају терминолошке, историјске и проблемске перспективе она представља репрезентативну и референтну студију за начин како се данас пишу научни радови из области античке филозофије, естетике и етике.

4. Недостаци дисертације и њихов утицај на резултат истраживања:

Докторска дисертација *Лепо и добро у Платоновој филозофији* кандидата Александра Пешића нема нити формалних нити садржинских недостатака.

X ПРЕДЛОГ:
На основу укупне оцене дисертације, комисија предлаже:
- да се докторска дисертација прихвати, а кандидату одобри одбрана - да се докторска дисертација враћа кандидату на дораду (да се допуни односно измени) или - да се докторска дисертација одбија

ПОТПИСИ ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ

доц. др Никола Таталовић (председник комисије)

проф. др Радомир Виденовић (члан комисије)

проф. др Жељко Калуђеровић (ментор)

НАПОМЕНА: Члан комисије који не жели да потпише извештај јер се не слаже са мишљењем већине чланова комисије, дужан је да унесе у извештај образложење односно разлоге због којих не жели да потпише извештај.